

คำนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กำหนดจุดหมายในการจัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร 12 ข้อ ประกอบด้วย การพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้เด็กมีความพร้อมเต็มตามศักยภาพเหมาะสมกับวัย และเป็นพื้นฐานของชีวิตในการพัฒนาความพร้อมที่จะขึ้นไปเรียนในระดับสูงต่อไป การจัดกิจกรรมให้เด็กในแต่ละวันประกอบด้วยกิจกรรม 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรีหรือเล่นตามมุม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา และพบว่ามีกิจกรรมหนึ่งซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาการความพร้อมทางด้านสังคมของเด็กได้เป็นอย่างดี นั่นคือ กิจกรรมเกมการละเล่น ซึ่งเมื่อให้เด็กได้เล่นกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ตามกฎ กติกาการเล่น ได้ร่วมกันสร้างข้อตกลง ทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้แสดงออกและเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ดังนั้นจึงนำเกมการละเล่นมาจัดทำเป็นคู่มือการจัดกิจกรรม

คู่มือการจัดกิจกรรม เรื่อง การจัดกิจกรรมเกมการละเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นเด็กเล็ก 4 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอยางตลาด จังหวัดชัยภูมิ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบแผนการจัดกิจกรรมเกมการละเล่นเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นเด็กเล็ก 4 ปี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การเล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม การรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีและ การปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน การจัดกิจกรรมเกมการละเล่นเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นเด็กเล็ก 4 ปี มีจำนวน 20 แผนการจัดกิจกรรม และประกอบด้วย เกมการละเล่นจำนวน 20 เกม

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการจัดกิจกรรมเกมการละเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นเด็กเล็ก 4 ปี เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้ที่สนใจตามความเหมาะสม

ประทุมภรณ์ ประจันตะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ง
ตอนที่ 1 บทนำ	1
ตอนที่ 2 การเล่นเกมการละเล่น	2
- ความเป็นมาของเกมการละเล่น	2
- ความสำคัญของเกมการละเล่น	3
- ลักษณะของเกมการละเล่น	4
- ประโยชน์ของการเล่นกลางแจ้ง โดยการจัดกิจกรรมเกมการละเล่น	5
- หลักการจัดกิจกรรมเกมการละเล่น	5
- จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความพร้อม	6
- เกมการละเล่นที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	7
เกมการละเล่น	8
- ตีวงล้อ	9
- เดินกะลา	11
- กังหันใบไม้ (ใบมะม่วง)	13
- กรอกน้ำใส่ขวด	15
- โยนห่วงเข้าหลัก	17
- กระโดดกบ	19
- วิ่งเปรี๊ยะ	21
- เล่นไม้ไฟ	23
- มอญซ่อนผ้า	25
- ปิดตาตีปิ๊บ	27
- อีตัก	29
- งูกินหาง	31
- วิ่งกระสอบ	33
- ชักเย่อ / จั๊กกะเย่อ	35
- วิ่งเก็บของ	37
- เรือบก	39
- โยนลูกช่วง	41
- โพงพาง	43

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
- ชี๊กกะเตี๋ยว	45
- กระโดดเชือก (วิดเจือก)	47
ตอนที่ 3 การวัดและประเมินผลเกมการเล่น	49
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	54
ภูมิปัญญาพื้นบ้านในท้องถิ่น	55
การสาธิตการเล่นเกมนของท้องถิ่น	56
ประวัติผู้จัดทำ	57
ภาพกิจกรรมเกมการเล่นพื้นบ้าน	58

คำชี้แจง

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น เด็กจึงควรได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้อง เพื่อให้มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข

คู่มือการจัดกิจกรรม เรื่อง การจัดกิจกรรมเกมการเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคมฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบแผนการจัดการจัดกิจกรรมเกมการเล่นพื้นบ้าน เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นเด็กเล็ก 4 ปี จำนวน 20 แผน ซึ่งประกอบด้วยเกมการเล่นจำนวน 20 เกม ได้แก่

1. ตีวงล้อ	11. อีตัก
2. เดินกะลา	12. งูกินหาง
3. กังหันใบไม้ (ใบมะม่วง)	13. วิงกระสอบ
4. กรอกน้ำใส่ขวด	14. ซักเยื่อ (จักกะเยื่อ)
5. โยนห้วยเข้าหลัก	15. วิงเก็บของ
6. กระโดดกบ	16. เรือบก
7. วิงเปี้ยว	17. โดยลูกช่วง
8. เล่นไม้ไผ่	18. โพงพาง
9. มอญซ่อนผ้า	19. ซิกกะเตี้ยว
10. ปิดตาตีปิ๊บ	20. กระโดดเชือก (วิดเจือก)

คู่มือการจัดกิจกรรม เรื่อง การจัดกิจกรรมเกมการเล่นเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคมฉบับนี้ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 บทนำ
- ตอนที่ 2 การเล่นเกมการเล่น
- ตอนที่ 3 การวัดและประเมินผลเกมการเล่น

จุดมุ่งหมายของการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรม เรื่อง การจัดกิจกรรมเกมการเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นเด็กเล็ก 4 ปี ได้แก่

- 1. ด้านการเล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 2. ด้านการรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- 3. ด้านการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
- 4. ด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน